OLIMPIADA DE ISTORIE
ETAPA JUDEȚEANĂ
CLASA a XII-a

- **Timpul de lucru este de trei ore.**
- **Ambele subiecte sunt obligatorii.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.**
- **Subiectele se tratează pe foi separate.**

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Citiţi cu atenţie sursele istorice de mai jos:

A."Ştim însă sigur două lucruri: că în Transilvania, în ultimul deceniu al secolului al XIII-ea şi al domniei Arpazilor în Ungaria, privilegiile şi drepturile populaţiei româneşti erau tot mai mult încălcate de noua ordine feudală. (...). Originea ardeleană a întemeierii statelor noastre dunărene e de asemenea un fapt ce trebuie reținut, confirmat în mod precis de documente în cazul descălecatului Moldovei, pomenit numai de tradiție în acel al Țării Românești. El se află însă pe linia logică a unei dezvoltări istorice, care răspunde și procesului de expansiune demografică a elementului românesc, și intereselor economice determinate de rețeaua de drumuri ale negoțului, și a nevoii de a da o formă proprie de stat încercărilor de unificare politică, provenite din inițiativa străină a coroanei ungurești, sau – poate- și din legăturile de prietenie sau de adversitate, cu cealaltă putere ce mărginește la acea vreme orizontul nostru politic: hanatul tătărăsc al Kipciakului." (Gh. I. Brătianu, Tradiția istorică despre întemeierea statelor românești)

B."Drept aceea, prin aceste rânduri voim să ajungem la cunoștința tuturor că, întorcându-se căutătura privirii noastre spre viteazul bărbat Balc, fiul lui Sas, voievodul nostru maramureșean, iubitul și credinciosul nostru, și rechemând în amintirea înălțimii noastre nemăsuratele lui slujbe, prin care acesta s-a făcut plăcut Maiestății Noastre (...). Iar noi (...) am dăruit și am hărăzit pomenitului voievod Balc (...) moșia numită Cuhea, ce se află în țara noastră a Maramureșului, cu alte două sate trecute în mâinile noastre regești de la voievodul Bogdan și fiii săi, necredincioși învederați ai noștri, pentru blestemata lor vină de necredință, din aceea că acel Bogdan și fiii săi (...) plecând pe ascuns din zisul nostru regat al Ungariei în sus-pomenita țară moldovenească uneltesc să o păstreze spre paguba maiestății noastre; drept care noi (...) am lipsit și am despuiat cu totul, ca pe niște nevrednici, pe acel Bogdan și fiii lui sus-ziși de sus-numitele moșii." (Diploma regelui Ludovic de Anjou, 1366)

C. "Cele trei autonomii ale privilegiaților (...) au devenit încă de la sfârșitul secolului al XIII-lea factor de coguvernare a voievodatului prin mijlocirea organului lor de reprezentare, congregația generală a țării, care a cunoscut o puternică dezvoltare în secolul al XIV-lea. În însăși vremea când se constituia congregația generală a voievodatului transilvan, românii erau înlăturați din acest for de reprezentare a intereselor stărilor privilegiate, ca urmare a unui întreit proces: desființarea cu desăvârșire a autonomiilor lor teritoriale, „țările" românești din cuprinsul voievodatului (...) înlăturarea confesiunii răsăritene; deposedarea cnezilor români de calitatea nobiliară pe acest considerent confesional (...). Acum, regele refuză să mai recunoască calitatea nobiliară pe temeiul poziției lor tradiționale și dreptul de a stăpâni pământul cu calitate nobiliară, dacă aceasta nu le era confirmată prin diplome regale, iar acordarea diplomelor era condiționată de apartenența la credința catolică." (M. Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș. Papacostea, P.Teodor, Istoria României)

Pornind de la sursele istorice date, răspundeţi următoarelor cerinţe:

1. Precizaţi un eveniment din sursa A, menționând o cauză și o consecință ale acestuia, selectate din sursa B. **5 puncte**
2. Prezentați importanța tradiției descălecatului pentru evoluția spațiului românesc, utilizând câte o informație din sursele A și B. **5 puncte**
3. Scrieţi o relaţie cauză-efect stabilită între două informaţii selectate din sursa **C**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informaţii (cauză, respectiv efect). **3 puncte**
4. Prezentaţi două instituții centrale din spațiul românesc, altele decât cea menționată în sursa C. **10 puncte**
5. Prezentați câte un fapt istoric din secolul al XV-lea, la care participă reprezentantul unei instituții centrale din spațiul românesc intracarpatic, respectiv, extracarpatic, stabilind o asemănare între modul de acțiune în fața pericolului otoman. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric, un punct de vedere referitor la implicarea instituției centrale din spațiul românesc în relațiile internaționale din secolul al XVII-lea. **7 puncte**

SUBIECTUL al-II-lea (50 de puncte)

Elaborați, în aproximativ patru-cinci pagini, un eseu despre **evoluția spațiului românesc în secolele al XVIII-XX-lea,** având în vedere:

- precizarea unei cauze și a unei consecințe a elaborării proiectelor politice referitoare la statul român în secolul al XVIII-lea;
- menţionarea unei asemănări și a unei deosebiri între două proiecte politice referitoare la statul român elaborate în 1848;
- prezentarea unei constante în desfășurarea faptelor istorice din spațiul românesc, în deceniile șase și șapte ale secolului al XIX-lea;
- prezentarea a două consecințe ale proiectelor politice referitoare la statul român modern elaborate în a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- prezentarea a două fapte istorice care demonstrează evoluția statului român în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale în primele două decenii ale secolului al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la existența asemănărilor între legile fundamentale din prima jumătate a secolului al XX-lea, argumentat prin două fapte istorice.

Notă!

Se punctează şi utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidenţierea **relaţiei cauză-efect**, argumentarea unui punct de vedere (prezentarea faptelor istorice relevante și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea şi concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice şi **încadrarea** eseului în limita de spaţiu precizată

BAREM DE CORECTARE ȘI NOTARE

Nu se acordă punctaj intermediar!

Subiectul I (40 de puncte)

1. **1 punct** pentru precizarea evenimentului din sursa A;
   Câte 2 puncte pentru menționarea oricărei cauze și a oricărei consecințe a evenimentului, selectate din sursa B; **(2px2=4p)**
2. **3 puncte** pentru prezentarea importanței tradiției descălecatului pentru evoluția spațiului românesc;
   Câte 1 punct pentru utilizarea a câte unei informații din sursele A și B; **(2px1=2p)**
3. **3 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **C**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
4. **Câte 2 puncte** pentru menționarea celor două instituții centrale din spațiul românesc precizate în sursa B; **(2px2=4p)**
   Câte 3 puncte pentru prezentarea fiecărei instituții centrale menționate, prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/a unei caracteristici; **(3px2=6p)**
5. **Câte 2 puncte** pentru menționarea oricăror două fapte istorice din secolul al XV-lea, la care participă reprezentantul unei instituții centrale din spațiul românesc intracarpatic, respectiv, extracarpatic; **(2px2=4p)**
   Câte 2 puncte pentru prezentarea faptelor istorice menționate, prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/a unei caracteristici; **(2px2=4p)**
   2 puncte pentru menționarea oricărei asemănări între modul de acțiune în fața pericolului otoman;
6. **2 puncte** pentru **formularea** unui punct de vedere referitor la rolul unei instituții centrale din spațiul românesc în acțiunile desfășurate în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XVII-lea;

5 puncte pentru **argumentarea** punctului de vedere prin prezentarea faptului istoric și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.

SUBIECTUL al-II-lea (50 de puncte)

Informația istorică - 40 de puncte distribuite astfel:

- **Câte 2 puncte** pentru precizarea oricărei cauze și a oricărei consecințe a elaborării proiectelor politice referitoare la statul român în secolul al XVIII-lea; **(2px2=4p)**

- **Câte 2 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări și a oricărei deosebiri între două proiecte politice referitoare la statul român elaborate în 1848; **(2px2=4p)**

- **2 puncte** pentru menționarea unei constante în desfășurarea faptelor istorice din spațiul românesc, în deceniile șase și șapte ale secolului al XIX-lea;
  3 puncte pentru prezentarea unei constante în desfășurarea faptelor istorice din spațiul românesc, în deceniile șase și șapte ale secolului al XIX-lea, prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/ a unei caracteristici;

- **Câte 2 puncte** pentru menționarea oricăror două consecințe ale proiectelor politice referitoare la statul român modern elaborate în a doua jumătate a secolului al XIX-lea; **(2px2=4p)**

Câte 3 puncte pentru prezentarea oricăror două consecințe ale proiectelor politice referitoare la statul român modern elaborate în a doua jumătate a secolului al XIX-lea;

(3p x2= 6p)

- Câte 1 punct pentru utilizarea **doar** a unui exemplu/ a unei caracteristici referitoare la consecințele proiectelor politice menționate.

- **Câte 2 puncte** pentru menționarea a două fapte istorice care demonstrează evoluția statului român în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale în primele două decenii ale secolului al XX-lea. **(2px2= 4p)**

Câte 3 puncte pentru prezentarea oricăror două fapte istorice care demonstrează evoluția statului român în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale în primele două decenii ale secolului al XX-lea; **(3p x2= 6p)**

- Câte 1 punct pentru utilizarea **doar** a unui exemplu/ a unei caracteristici referitoare la faptele istorice menționate.

- **1 punct** pentru **formularea** oricărui punct de vedere referitor la existența asemănărilor între legile fundamentale din prima jumătate a secolului al XX-lea;

Câte 3 puncte pentru **argumentarea** punctului de vedere cu privire la existența asemănărilor între legile fundamentale din prima jumătate a secolului al XX-lea, prin prezentarea **a două fapte istorice** relevante și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea şi concluzia . **(3px2= 6p)**

Ordonarea şi exprimarea ideilor menţionate – 10 puncte distribuite astfel:

1 punct pentru **structurarea textului** (introducere - cuprins - concluzii);

0 puncte pentru text nestructurat;

2 puncte pentru evidenţierea relaţiei cauză-efect, astfel încât compoziţia să probeze înţelegerea procesului istoric;

1 punct pentru prezenţa parţială a relaţiei cauză - efect;

0 puncte pentru lipsa relaţiei cauză-efect;

2 puncte pentru **argumentarea istorică;** (coerenţa şi pertinenţa argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea şi concluzia);

1 punct pentru coerența și pertinența argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant;

0 puncte pentru lipsa argumentării istorice;

2 puncte pentru **respectarea succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice;

1 punct pentru respectarea parţială a succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;

0 puncte pentru nerespectarea succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;

2 puncte pentru **utilizarea limbajului istoric**;

1 punct pentru utilizarea parţială a limbajului istoric;

0 puncte pentru lipsa limbajului istoric;

1 punct pentru **respectarea limitei de spaţiu**;

0 puncte pentru nerespectarea limitei de spaţiu.